

การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค
กรมส่งเสริมการเกษตร

PERCEPTION OF THE ROLES OF INTERNAL AUDITORS TO EARLY INTERNAL
AUDITING EFFICIENCY OF GOVERNMENT CENTER OF AGENCIES UNDER
THE DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION LOCATED
IN THE REGION

ลักษณาวลัย สิงห์จันทร์
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Laksanawalai Singchan
Department of Accounting, Faculty of Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร (2) เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อศึกษาบทบาทผู้ตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนทั้งหมด 346 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ t-test และสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างระหว่างตัวแปรจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD และใช้สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 - 41 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานะการทำงานข้าราชการ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา สถานะการทำงานต่างกัน ทำให้การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่างกัน ส่วนอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ทำให้การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไม่ต่างกัน ผลการศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในทั้งหมด 5 ด้าน และมีตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในโดยรวม โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีผลสูงสุด คือ ด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแล การปฏิบัติงานด้านการให้ความเชื่อมั่น ด้านการให้สารสนเทศ การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษาตามลำดับ

คำสำคัญ: การรับรู้บทบาท; ผู้ตรวจสอบภายใน; ประสิทธิภาพ

Abstract

The objectives of this study were (1) to study was carried out to investigate the perception of the roles of the internal auditors of Government center of agencies under the Department of Agricultural Extension located in the region. (2) to study was carried out to investigate the perception of the roles of the internal auditors of government center of agencies under the Department of Agricultural Extension located in the region by personal factors. (3) to study was carried out to the roles of the internal auditors affecting the performance of the internal auditors of Government center of agencies under the Department of Agricultural Extension located in the region.

The sample group used in this research was 346 of Government center of agencies under the Department of Agricultural Extension located in the region. The questionnaire was used to be a tool for collecting the data. The data collected were analyzed by using the frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by Independent Sample (t-test), One-Way ANOVA, (F-test), in case of its had statistical significant different testing a pair of variables by Least Square Difference methods (LSD) and Multiple Regression Analysis.

The results of study revealed that most of respondents were female between 31 - 41 years old, graduated with Bachelor's degree, working status officialdom, had not less than 5 years of work periods. According to the perception of the officers toward the roles of the internal auditor, The Perception of the internal auditor's role in the overall performance of the internal audit was found to be at the most.

The results of hypothesis testing showed that the officers with different gender, education and working status had differences of the officers having been checked by internal auditors in the perception toward internal auditing efficiency. However, the officers with different age, work periods had no differences in the perception toward internal auditing efficiency. The results of study the perception of the roles of the internal auditors toward internal auditing efficiency of Government center of agencies under the Department of Agricultural Extension located in the region showed, that the perception of the roles of the internal auditors in all 5 aspects and there were 4 independent variables that affecting the overall performance of the internal auditors in order from the most effective side is ethics of internal auditors, risk management internal control governance, assurance performance, information dissemination, counseling operations, respectively.

Keywords: perception of the roles; internal auditors; efficiency

บทนำ

รัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการสนับสนุนให้ทุกองค์กร มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบาย ปฏิรูประบบราชการ เพื่อปรับเปลี่ยนระบบบริหารภาครัฐไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัดของการดำเนินงาน การตรวจสอบภายในถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการบริหารจัดการที่ดีและรัฐบาลได้นำมาใช้เป็นยุทธศาสตร์หลักในการบริหารราชการแผ่นดินและสนับสนุนให้องค์กรปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับตามกฎหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

ปัจจุบันงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อเพิ่มคุณค่าให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้วิธีการตรวจสอบที่เป็นมาตรฐานสากลและใช้กันโดยทั่วไป คือ การตรวจสอบทางการเงิน การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบระบบงานสารสนเทศ การตรวจสอบการบริหาร และการตรวจสอบพิเศษ ส่งผลให้ผู้ตรวจสอบภายในต้องปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยขยายขอบเขตจากการตรวจสอบความถูกต้องทางการเงินการบัญชีไปสู่การตรวจสอบที่เน้นประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ ทำให้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในเปลี่ยนแปลงไปจากการทำงาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการตรวจสอบภายในครอบคลุมทุกด้าน รวมทั้งพัฒนาให้ทันสมัยและตรงกับความ ต้องการและวัตถุประสงค์ของฝ่ายบริหาร เรียกว่า การตรวจสอบเพื่อการบริหาร (Management – Oriented Audit) การตรวจสอบโดยใช้แนวความเสี่ยง (Risk Base Approach) การตรวจสอบแบบมีส่วนร่วม (Participative Audit) การตรวจสอบในเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ (Proactive and Constructive) การติดตามแนวความคิดทางการบริหารใหม่ การใช้เครื่องมือทางคอมพิวเตอร์และข้อมูลข่าวสารทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีลักษณะการบริการ คือบริการให้ความเชื่อมั่นและบริการให้คำปรึกษา ซึ่งงานตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงานของ

ส่วนราชการ ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมาย และนโยบายของรัฐบาล ภายใต้การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร การควบคุมที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล รวมทั้งมีกระบวนการกำกับดูแลที่ดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อกรมส่งเสริมการเกษตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรที่ต่างกัน น่าจะทำให้ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ต่างกัน
2. การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนทั้งหมด 69 หน่วยงาน ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 2,530 คน
2. ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างคิดจากสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.05 หรือคิดเป็นค่าความคลาดเคลื่อนที่ 5% จึงทำให้มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้จำนวน 346 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 345.39 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยการสุ่มทุกชั้นแบบกำหนดสัดส่วน
3. ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในด้านของปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนทั้งหมด 69 หน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้

ศึกษาคั้งนี้คือ บุคคลของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวนทั้งหมด 69 หน่วยงาน จำนวน 346 คน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหาและประเด็นในการศึกษา ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย 2 ตัวแปรได้แก่

(1) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่เป็นในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร แบ่งเป็นด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะการทำงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

(2) บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. การปฏิบัติงานด้านการให้ความเชื่อมั่น 2. การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษา 3. ด้านการให้สารสนเทศ 4. ด้านการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแล 5. ด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผนการตรวจสอบ 2. ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ 3. ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ 4. ด้านการติดตามผลการตรวจสอบ

5. ขอบเขตด้านระยะเวลาการดำเนินการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร

2. เพื่อให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นบทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยรับตรวจ

4. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของหน่วยรับตรวจให้เห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบภายในมากยิ่งขึ้น

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แยกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (2554, หน้า 1-4) การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร การตรวจสอบภายในช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล อย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณสมบัติ (Attribute Standards) และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน (Performance Standards) มาตรฐานด้านคุณสมบัติคือ มาตรฐานเกี่ยวกับลักษณะขององค์กรและบุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายใน มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน คือ มาตรฐานที่กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการตรวจสอบภายใน และการกำหนดบรรทัดฐานทางคุณภาพ ที่สามารถนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มาตรฐานด้านคุณสมบัติและมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานสามารถนำมาใช้กับงานตรวจสอบภายในโดยทั่วไป ส่วนมาตรฐานด้านการนำไปปฏิบัติเป็นการขยายความมาตรฐานด้านคุณสมบัติและด้านการปฏิบัติงาน ทั้งในการนำไปใช้งานต่อกิจกรรมด้านการให้ความเชื่อมั่น (A) หรือด้านการให้คำปรึกษา (C)

การบริการให้ความเชื่อมั่น เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักฐานอย่างเที่ยงธรรมโดยผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้ความเห็นหรือข้อสรุปอย่างเป็นอิสระต่อหน่วยงาน/องค์กร การปฏิบัติงานหน้าที่กระบวนการระบบงานหรือเรื่องอื่น ๆ โดยผู้ตรวจสอบภายในจะเป็นผู้กำหนดลักษณะและขอบเขตของภารกิจการให้ความเชื่อมั่น ซึ่งจะมีที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ

- (1) เจ้าของงาน ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับหน่วยงาน/องค์กร การปฏิบัติงาน หน้าที่ กระบวนการระบบงาน หรือเรื่องอื่น ๆ
- (2) ผู้ตรวจสอบภายใน ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำการประเมิน และ
- (3) ผู้ใช้ได้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ใช้ผลการประเมิน

การบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services) มีลักษณะเป็นการให้คำแนะนำและโดยทั่วไปจะให้บริการก็ต่อเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้รับบริการเป็นการเฉพาะลักษณะและขอบเขตของภารกิจการให้คำปรึกษาจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงกับผู้รับบริการ ภารกิจการให้คำปรึกษาจะมีผู้ที่เกี่ยวข้อง 2 ฝ่าย คือ

- (1) ผู้ตรวจสอบภายใน ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา และ
- (2) ผู้รับบริการ ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการรับคำปรึกษา การให้บริการให้คำปรึกษา ผู้ตรวจสอบภายในควรให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และไม่เข้าไปร่วมรับผิดชอบในฐานะฝ่ายบริหาร

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน (2551, หน้า 1-2) การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น และการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ ด้วยการ

ประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการตรวจสอบแต่ละระบบงาน หรือแต่ละกิจกรรมจะมีส่วนสำคัญในการกำหนดวิธีการตรวจสอบ และสามารถแยกประเภทของการตรวจสอบภายในที่ใช้กัน โดยทั่วไปเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การตรวจสอบทางการเงิน (Financial Auditing)
2. การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing)
3. การตรวจสอบการบริหาร (Management Auditing)
4. การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance Auditing)
5. การตรวจสอบระบบงานสารสนเทศ (Information System Auditing)
6. การตรวจสอบพิเศษ (Special Auditing)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (Internal Control Standard for Government Agency) พ.ศ. 2561 กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง (2561, หน้า 1-2)

การควบคุมภายใน : กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

ความเสี่ยง : ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

Bernstein (1999) อ้างใน การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ชูติมา อนิทร์ตา (2562, หน้า 7-8) ได้อธิบายไว้ว่าการรับรู้ คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากที่สิ่งเร้ากระตุ้น การรู้สึกและถูกตีความ เป็นสิ่งที่มีความหมายโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจของบุคคล การรับรู้เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (perception is learned) ดังนั้นถ้าหากขาดการเรียนรู้หรือประสบการณ์จะมีเพียงการสัมผัสเท่านั้น พฤติกรรมการรับรู้ เป็นกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่ต่อเนื่องจากการรู้สึกสัมผัสรับรู้ เป็นกระบวนการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่ผ่านเข้ามาในกระบวนการรู้สึก เมื่อเครื่องรับสัมผัสกับสิ่งเร้าเราจะเกิดความรู้สึกแล้วส่งความรู้สึกนั้นไปแปลความหมายกลายเป็นการรับรู้ ซึ่งการรับรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญต่อไปนี้

1. การสัมผัส
2. ชนิดและธรรมชาติของสิ่งเร้า
3. การแปลความหมายจากการสัมผัส
4. การใช้ความรู้เดิมหรือการใช้ประสบการณ์เพื่อแปลความหมาย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่

จงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2526) อ้างในนันทิดา จันทร์ศิริ (2553, หน้า 9) ศึกษาการรับรู้บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ได้กล่าวถึงความหมายของบทบาทว่า หมายถึง สิ่งที่เชื่อมโยงกันระหว่างบุคคลกับองค์กร และแสดงพฤติกรรมของคนในองค์กรที่คาดว่าจะแสดงออก บทบาทเกิดจากผลการเกี่ยวข้องกันขององค์กรที่เป็นทางการเทคนิควิธีการ องค์กรที่ไม่เป็นทางการ และความคาดหวังของบุคคลในงานที่ทำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรรัตน์ เรืองจำรัส (2555, บทคัดย่อ) ศึกษา การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นับส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 36-40 ปี การศึกษาในระดับปริญญาตรี ตำแหน่งระดับปฏิบัติการ 6-7 และระยะเวลาการทำงานส่วนใหญ่ทำงานกับธนาคารเป็นระยะเวลา 6-7 ปี จากการศึกษาการวัดระดับความคิดเห็นของผู้รับการตรวจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านการวางแผนการตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ ด้านการรายงานผลการปฏิบัติการตรวจสอบ และด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และระยะเวลาการทำงานของผู้รับการตรวจสอบส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 136-138) ศึกษาการเพิ่มศักยภาพระบบการตรวจสอบภายในของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลภายใต้การปฏิรูปการศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลอย่างมากต่อศักยภาพของระบบการตรวจสอบภายในของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ปัจจัยด้านบุคลากรทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยพบว่า หน่วยงานตรวจสอบภายในมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานจริงน้อยกว่ากรอบอัตรากำลังที่กำหนดไว้ หรือมีอัตรากำลังเป็นไปตามกรอบที่กำหนดแต่ไม่เพียงพอกับภาระงาน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาถึง 5 ปี จึงจะตรวจสอบได้ครบทุกหน่วยรับตรวจ และมีเพียงหนึ่งในสามที่มีวุฒิบัตรด้านการตรวจสอบภายใน ในด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบทางด้านบัญชีและบริหารธุรกิจ ขณะที่ขอบเขตภาระหน้าที่ต้องการผู้มีความรู้ความสามารถสาขาอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น

ในประเด็นคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายในซึ่งทุกกลุ่มเห็นว่า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพของระบบการตรวจสอบภายในระดับมากที่สุด รวมทั้งพบว่า ผู้ตรวจสอบภายในมีมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดีในการปฏิบัติงานมีความเข้าใจในองค์กร มีภาวะผู้นำ

ข้อจำกัดที่สำคัญของระบบการตรวจสอบภายในของกระทรวงศึกษาธิการ อีกประการหนึ่ง คือ ความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรของหน่วยงานตรวจสอบภายในที่ปัจจุบัน พบว่า หน่วยงานตรวจสอบภายในของกระทรวง กรม สถาบันอุดมศึกษามีสถานะต่ำกว่าระดับกอง/สำนัก โดยระดับสูงสุดของผู้บริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในในระดับกระทรวง กรม คือ ระดับเชี่ยวชาญ ส่วนสถาบันอุดมศึกษา คือ ระดับชำนาญการพิเศษ ซึ่งไม่ได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามระดับตำแหน่งหรือประสบการณ์ตามที่หน่วยงานอื่น ๆ ทำหน้าที่คล้ายคลึงกัน และที่สำคัญอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าในสายอาชีพจะเป็นการสร้างเส้นทางส่งเสริมประสบการณ์และผลงานที่จำเป็นสำหรับการดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในเพื่อเป็นการเตรียมการ

วางแผนกำลังคนและวางแผนทางการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมกำลังคนในตำแหน่งนี้ให้เป็นผู้มีศักยภาพและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ณภัทร คงเมือง (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาผลกระทบร่วมระหว่างคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายในและปัจจัยพื้นฐานขององค์กรต่อการประสบความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน องค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในร่วมกับการได้รับสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ส่งผลกระทบร่วมในทางบวกต่อการประสบความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญและคุณสมบัตินของผู้ตรวจสอบภายในร่วมกับความพร้อมของระบบงานและสารสนเทศ ส่งผลกระทบร่วมในทางบวกต่อการประสบความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ

วีระเดช เกตุอำ (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายในของบริษัทที่ประกอบธุรกิจการประกันวินาศภัย พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี ตำแหน่งงานโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และ ผู้จัดการหรือหัวหน้างานผลการศึกษาแบ่งตามมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายในออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติและด้านการปฏิบัติงาน ด้านคุณสมบัติโดยส่วนใหญ่การประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในมีความสอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน แต่มีบางประเด็นที่ผลการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายใน พบว่า สอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานแต่ผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ ด้านการปฏิบัติงานโดยส่วนใหญ่คุณภาพงานตรวจสอบภายในด้านการปฏิบัติงาน สอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลวิชาชีพการตรวจสอบภายใน แต่มีบางประเด็นที่มีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ

สุพัตรา บุญโญปกรณ์ (2561, หน้า 83) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมภายในที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรในหน่วยงาน ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการควบคุมภายในที่ดีที่วัดจากระดับความมีประสิทธิภาพการควบคุมภายในในความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีทั้งสิ้น 3 ปัจจัยที่จะส่งผลต่อการควบคุมภายในที่ดีของสำนักงานฯ ซึ่งแต่ละปัจจัยจะส่งผลกระทบต่อระดับประสิทธิผลโดยรวมที่แตกต่างกัน ได้ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากรและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ 2. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล 3. ปัจจัยด้านการจัดโครงสร้างองค์กร ส่วนปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่ไม่พบว่ามีสาระสำคัญต่อระบบการควบคุมภายในที่ดี

พงศธร มุ้ยหมัด (2557, หน้า 58-59) ศึกษาการศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ในมุมมองผู้รับตรวจ พบว่า สํารวจข้อมูลจากแบบสอบถาม 94 คน ประกอบด้วยเพศชาย จำนวน 51 คน เพศหญิงจำนวน 43 คน ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 35 – 50 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาในการทำงานกับบริษัท 16 ปีขึ้นไป ด้านตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับผู้จัดการฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยสรุปการวิจัยได้เป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) การรับรู้บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน 2) การวิเคราะห์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน และ 3) การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิผลการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ผลการศึกษาคือ 1. การรับรู้บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน จำนวนข้อที่ผู้ตอบ

แบบสอบถามตอบถูกมากที่สุดตามช่วงคะแนนอยู่ในช่วง 9 - 11 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในผู้รับตรวจมีระดับความคิดเห็น ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน เรื่องการสร้างคุณค่าให้กับองค์กรมากที่สุดอยู่ในระดับ มาก โดยมีความเห็นว่าการตรวจสอบภายในช่วยลดโอกาสการกระทำการส่อทุจริต การประพฤติไม่ชอบ หรือเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูง และยังสร้างความมั่นใจว่าหน่วยงานได้มีการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่องค์กรกำหนดไว้ ความสำคัญอันดับรองลงมาคือ เรื่องจริยธรรมและคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ภายในอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่าการตรวจสอบภายในมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใสและ ปราศจากอคติส่วนตัวในการปฏิบัติงาน เก็บรักษาความลับของข้อมูลที่ได้รับตรวจให้เป็นอย่างดี โดยไม่นำ ข้อมูลไปเปิดเผยและใช้ในประโยชน์ส่วนตัว ตามมาด้วยเรื่องการปฏิบัติงานตรวจสอบอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และได้ใช้ทักษะอย่าง เหมาะสม เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ การสืบค้น ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยรับตรวจ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของบริษัท สามารถเข้าถึงได้ง่าย และได้รับการสนับสนุนใน การปฏิบัติงานที่ดีจากผู้บริหาร

3. การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานหน่วยงานรับตรวจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ การรับรู้ด้านจริยธรรมและ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในการวางแผนการตรวจสอบ และการติดตามผลการตรวจสอบ เนื่องจาก ด้านจริยธรรมและคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน เรื่องความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม การรักษาความลับ และความสามารถในหน้าที่ ความเข้าใจในระดับผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานหน่วยงานรับตรวจอาจแตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นที่มากกว่าด้านการวางแผนการตรวจสอบ เนื่องจากผู้ตรวจสอบภายใน จะประชุมเปิดงานตรวจกับผู้บริหารและระดับหัวหน้างาน

ชุตินา อนิทร์ตา (2562, หน้า 107) ศึกษาการรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบ สาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผลการ วิเคราะห์การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุข และหลักประกันทางสังคมของ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยภาพรวม ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านสร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้านการศึกษา สุขภาพการมีงานทำที่เหมาะสมกับประชากรทุกกลุ่ม ด้านพัฒนาและยกระดับความรู้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ด้านการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขแพทย์สมัยใหม่ และแพทย์แผน ไทยและด้านส่งเสริมการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ผลการเปรียบเทียบการรับรู้นโยบาย สาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินเดือน สามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ เงินเดือนต่างกัน ทำให้การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบ สาธารณสุขและหลักประกันทางสังคมต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ที่มีเพศต่างกัน ทำให้การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและ หลักประกันทางสังคมไม่ต่างกัน

ชนัญญา ทองสุข (2562, หน้า 117-118) ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 พบว่า ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานสรรพากร พื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพงานสูงที่สุด ด้านคุณภาพงานสูงที่สุด ผลการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามปัจจัยประชากร ได้แก่ เพศต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน โดยเพศชายในสำนักงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง ทั้งในด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน และด้านความเร็วในการทำงาน อายุต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่ต่างกัน สถานภาพต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สถานภาพสมรสมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากที่สุด การศึกษาต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน และด้านความเร็วในการรายได้ต่อเดือนต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน และอายุการทำงานต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเป็นแบบออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร หลังจากรวบรวมข้อมูลครบแล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนโดยการไปโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS ระยะเวลาการดำเนินการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เก็บได้ทั้งหมด แปลผลในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ ส่วนที่ 1: ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยนำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนที่ 2 : การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร โดยจะหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-test และสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างระหว่างตัวแปรจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Difference Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนที่ 3 : การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน ผลการวิเคราะห์พบว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 80.1 สถานะการทำงานข้าราชการ จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 และระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7

ข้อมูลการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน พบว่า การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.32 โดยมีการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแล และด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในสูงที่สุด สอดคล้องกับอรรถนธ์ เรืองจำรัส (2555, หน้า 50-51) ศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้รับการตรวจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า

บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และสถานการณ์ทำงานต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน สอดคล้องกับชนัญญา ทองสุข (2562, หน้า 117-118) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 พบว่า ผลการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามปัจจัยประชากรที่มีเพศต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน สอดคล้องกับ อรรถนธ์ เรืองจำรัส (2555, หน้า 67-68) ศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานของผู้รับการตรวจสอบส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในแตกต่างกัน

บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ที่มีอายุ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่ต่างกัน สอดคล้องกับชนัญญา ทองสุข (2562, หน้า 117-118) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 พบว่า บุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีอายุต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า อายุในช่วงมากกว่า 50 ปี มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ ทั้งในด้านคุณภาพงาน และปริมาณงาน และสอดคล้องกับ อรรถนธ์ เรืองจำรัส (2555, หน้า 65) ศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการทำงานของผู้รับการตรวจสอบส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ผลการวิเคราะห์พบว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 80.1 สถานะการทำงาน ข้าราชการ จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 และระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7

2. ข้อมูลการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ในแต่ละด้าน พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.32 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ตามลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การกำกับดูแล ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.38

ลำดับที่ 2 ด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.38

ลำดับที่ 3 การปฏิบัติงานด้านการให้ความเชื่อมั่น ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.37

ลำดับที่ 4 การปฏิบัติงานด้านการให้คำปรึกษา ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.37

ลำดับที่ 5 ด้านการให้สารสนเทศ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.12

3. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะการทำงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า

- บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรที่มีเพศต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน

- บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกันต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน

- บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรที่มีสถานการณทำงานต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมต่างกัน

- บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรที่มีอายุ ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่ต่างกัน

- บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่ต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 249 คน อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 113 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 277 คน สถานะการทำงาน ข้าราชการ จำนวน 246 คน และระยะเวลา

ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 113 คน สอดคล้องกับชนัญญา ทองสุข (2562, หน้า 84) วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 3 ได้ทำการศึกษา คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ บุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3

การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของ บุคลากรในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร พบว่า การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในทั้งหมด 5 ด้าน และมีตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในโดยรวม โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีผลสูงสุด คือ ด้านจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในการกำกับดูแล การปฏิบัติงานด้านการให้ความเชื่อมั่น ด้านการให้สารสนเทศ การปฏิบัติงานด้านการให้ คำปรึกษา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อให้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางแก่องค์กร ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ด้านการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งยังมีหน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ยังไม่ทราบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของตรวจสอบภายในในด้านดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายในควรเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายในในด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ ด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ต่อบุคลากรใน หน่วยงานส่วนกลางและส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค กรมส่งเสริมการเกษตร

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานมาตรฐาน ด้านการตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2546). แนวปฏิบัติการ ตรวจสอบภายใน
- กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560). การเพิ่มศักยภาพระบบการตรวจสอบ ภายในของกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มเสริมสร้างธรรมาภิบาลภายใต้การปฏิรูปการศึกษา
- กระทรวงการคลัง กองตรวจสอบภาครัฐ (2561). มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (Internal Control Standard for Government Agency)
- กองตรวจสอบภาครัฐ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2560). มาตรฐานการตรวจสอบภายในและ จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ
- ชนัญญา ทองสุข (2562). คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3
- ชุตินา อินทร์ตา (2562). การรับรู้นโยบายสาธารณะด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทาง สังคมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

- ณภัทร คงเมือง (2558). ผลกระทบร่วมระหว่างคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายในและปัจจัยพื้นฐานขององค์กรต่อการประสบความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา
- ณัฐพล รุ่งโรจน์สิทธิชัย (2560). การรับรู้ทัศนคติ และพฤติกรรม ที่มีต่อบุหรี่ไฟฟ้า
- นันทิดา จันทร์ศิริ (2553). การรับรู้บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา
- พงศธร มูฮัมหมัด (2557). การศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ในมุมมองผู้รับตรวจ
- ภูธีร์รินทร์ ชันส์มฤทธิ (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดอุทัยธานี
- วีรเดช เกตุอำ (2557). การประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายในของบริษัทที่ประกอบธุรกิจการประกันวินาศภัย
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (2554). มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน
- สุพัตรา บุญโญปกรณ์ (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมภายในที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- อรรถรัตน์ เรืองจำรัส (2555). การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่
- อรพินท์ รัตน์โชติพานิช (2558). การพัฒนาบทบาทการตรวจสอบภายในภาครัฐสมัยใหม่